

ROZSTANIA
OBITUARIES

DR TADEUSZ TACIK

(20.VII.1926 – 2.IV.1989)



Przyszedł na świat w Krakowie dnia 20 lipca 1926 roku jako jedyny syn Władysława i Marii z Wiązków. Do szkoły podstawowej uczęszczał w Krakowie w latach 1932–1938. W roku 1939 ukończył pierwszą klasę gimnazjum ogólnokształcącego. W okresie okupacji kształcił się najpierw w szkole rzemieślniczej (1940/41), a następnie w szkole handlowej (1941–43) i szkole handlowej wyższego stopnia (1943/44) przygotowując się równocześnie do egzaminu dojrzałości, który zdał przed Państwową Tajną Komisją Egzaminacyjną w Krakowie w roku 1944. Po wojnie (1946–1952) odbywał studia biologiczne na Uniwersytecie Jagiellońskim uzyskując stopień magistra filozofii ze specjalizacją w zakresie botaniki. W czasie studiów pracował w Akademickiej Sodalicii Mariańskiej (do czasu jej rozwiązania przez kardynała A. Sapięhę w 1948 r.). Już w czasie studiów (od listopada 1949) rozpoczyna pracę w Instytucie Botanicznym Uniwersytetu Jagiellońskiego, gdzie specjalizuje się w systematyce roślin naczyniowych pod kierunkiem profe-

sora Bogumiła Pawłowskiego; dziedziny tej pozostał entuzjastą i doskonałym znawcą do końca życia. W latach 1950/1951 pracuje w tymże Instytucie jako młodszy asystent, a następnie, w trudnych latach stalinowskich traci stałą posadę i przez blisko 3 lata (do roku 1954) otrzymuje tam jedynie okresowe zasiłki lub prace zleczone. Od roku 1954 znajduje stałe zatrudnienie w nowopowstałym Instytucie (najpierw Zakładzie) Botaniki PAN, początkowo jako starszy asystent, a następnie adiunkt. W roku 1962 uzyskuje w Instytucie Botaniki PAN tytuł doktora nauk przyrodniczych na podstawie rozprawy o zmienności i rozmieszczeniu przedstawicieli rodzaju *Epilobium* L. w Polsce. W tym też roku zawiera związek małżeński z Heleną Trzcińską. Przez cały niemal okres pracy w Instytucie Botaniki pozostaje związany z Zakładem Systematyki Roślin Naczyniowych, gdzie od początku staje się jednym z głównych współautorów wielotomowego dzieła *Flora polska - Rośliny Naczyniowe Polski i Ziemi Ościennych*. Opracował doń, poczynając od tomu VIII, największą bodaj liczbę taksonów, w tym: rząd *Myrtales* i całe rodziny: *Hydrocaryaceae* (*Trapaceae*), *Convolvulaceae*, *Cuscutaceae*, *Polemoniaceae*, *Hydrophyllaceae*, *Plantaginaceae*, *Campanulaceae*, *Lobeliaceae* oraz liczne rodzaje (*Verbascum*, *Scrophularia*, *Veronica*, *Mentha*, *Helianthus*, *Heliosia*, *Cosmos*, *Dahlia*, *Coreopsis*, *Galinsoga*, *Silphium*, *Tagetes*, *Iva*, *Xanthium*, *Ambrosia*, *Mycelis*, *Cicerbita*, *Lactuca* a także bardzo trudny rodzaj *Taraxacum*). Do drugiej edycji *Flory* opracował dalsze rodzaje, jak: *Brassica*, *Nasturtium* i *Rorippa* do IV tomu oraz rodzaj *Poa* do nie wydanego jeszcze tomu I. Poza opracowaniami do *Flory* opublikował też: *Z zagadnień geobotanicznych Beskidu Niskiego* (wraz z M. Zającówną i K. Zarzyckim – 1957), *Zapiski florystyczne z południowej części Wyżyny Małopolskiej wraz z uwagami o zasięgach i wędrówkach kilku rzadszych gatunków* (1959), *Observationes ad Campanulae subsectionem Heterophyllae (Nyman ex Witasek) Fedorov e Polonia meridionali pertinentes. Pars 1. Campanula rotundifolia L. s.l.* (1971). Jego szersze zainteresowanie florą synantropijną zaowocowało cennym *Przyczynkiem do znajomości flory synantropijnej Krakowa* (1960). W roku 1973 zestawił i opublikował (wspólnie z K. Zarzyckim i J. Guzikiem) dorobek swego mistrza: *Bogumił Pawłowski (1898–1971) i jego dorobek w zakresie systematyki roślin*. Opracował też *Zbiory afrykańskie A. Starzeńskiego* (1954). U progu swej drogi naukowej w latach 1950–tych rozpoczął badania zbiorowisk łąkowych Wyżyny Miechowskiej i Płaskowyżu Proszowickiego. Pracy tej nie ukończył nigdy, ale pozostawiony materiał (przeszło 100 zdjęć fitosocjologicznych) stanowi bezcenny dokument porównawczy, świadczący o ogromnych zmianach jakie zaszły we florze i zbiorowiskach tego obszaru w ciągu ostatniego trzydziestolecia. Osobna wzmianka należy się wydawnictwu *Flora Poloniae Esecata*, którego

kolejne centurie opracował w latach 1969–1976 (I–V – wspólnie z H. Piękoś, VI – sam, VII – wspólnie z A. Jasiewiczem, B. Chwastowskim i A. Pałkową). Objęcie przezeń kierownictwa *Pracowni Atlasu Flory Polskiej i Ziemi Ościennych* w roku 1986 zaowocowało dziesiątkami przygotowanych do druku polskich i łacińskich opisów gatunków, które wraz z pięknymi planszami czekają na opublikowanie, podobnie zresztą jak i ukończone tłumaczenie najnowszego *Kodeksu Nomenklatury Botanicznej*. W tych dwu ostatnich pracach spożytkował swą ogromną wiedzę z zakresu morfologii, taksonomii i nomenklatury, a także wspaniałą znajomość łaciny oraz języka angielskiego i niemieckiego.

Przez lata swej pracy w Instytucie dał się poznać jako człowiek wyjątkowej prawości charakteru, wielkiej skromności i ogromnej życzliwości dla każdego bez wyjątku. To dziś niebawem spotkać człowieka, który nigdy nikomu nie odmówił swej pomocy i pod adresem którego nikt nie wypowiedziałby słów innych niż słowa serdecznej wdzięczności. Nieoceniona pomoc dla botaników z całej Polski były rewidowane przez niego bezinteresownie do licznych flor lokalnych, olbrzymie materiały zielnikowe trudnych rodzajów *Mentha*, *Epilobium*, *Cuscuta*, *Veronica* czy *Taraxacum*. Był On też niezastąpionym tłumaczem na język łaciński wszystkich niemal diagnoz nowych taksonów roślin opisywanych przez polskich botaników w różnych grupach roślin. Dla Instytutu był tym czym jest filar dla mostu – nie rzucającą się w oczy, mocną podporą konstrukcji, na której wspiera się całość.

Ci, którzy znali go bliżej wiedzą, że był nie tylko źródłem fachowej wiedzy botanicznej, z której korzystaliśmy wszyscy. Oddany bez reszty Krakowowi i całe życie z nim związany, był też niecodziennym kronikarzem Miasta notującym z fotograficzną niemal pamięcią wszystkie wydarzenia, wśród których godziny i trasy codziennych odlotów gawronów na nocleg do Puszczy Niepołomickiej czy data ostatniego remontu chodnika przy ulicy Karmelickiej nie były mniej ważne od powrotu Pomnika Grunwaldzkiego na Plac Matejki. Mimo dokuczającej mu coraz bardziej astmy, zjawiał się w Instytucie do ostatniego dnia. Odszedł od nas 2 kwietnia 1989 roku, w Święto Miłosierdzia Bożego, które – jak wiemy to od najbliższych – szczególnie czcił. Okno drugiego piętra Instytutu, wypełnione bogatą kolekcją rozmaitych odmian pelargonii, które gromadził i otaczał troskliwą opieką przez całe lata swej pracy, jest wciąż widowym śladem Jego niedawnej tu jeszcze obecności.

Zbigniew MIREK

MGR ANNA ŁOBARZEWSKA (z domu Felczak)

(17.VI.1910–3.X.1989)

Nauczycielka biologii w olsztyńskim, uczestnik tajnego nauczania na Podlasiu; botaniczka, autorka kilkunastu prac poświęconych florze tatrzańskiej. W latach 1971–1989 inspektor Górskiego Ogrodu Botanicznego Zakładu Ochrony Przyrody i Zasobów Naturalnych PAN w Zakopanem, członek Krakowskiego Oddziału PTB. Odeszła od nas 3 października 1989 i spoczęła wśród zasłużonych dla Tatr i Zakopanego osób na Starym Cmentarzu Zakopiańskim.

Halina PIĘKOŚ-MIRKOWA

DR JADWIGA ZALEWSKA-SOBCZAK. Wieloletni pracownik Zakładu Fizjologii i Biochemii Roślin Uniwersytetu Łódzkiego. Zajmowała się mechanizmami porażania roślin przez grzyby patogenne. Odeszła od nas nieoczekiwanie dnia 29 sierpnia 1986 roku.

Krystyna BYTNIIEWSKA

DOC. LIGIA KONOPSKA-WALISZKIEWICZ Będąc długoletnim pracownikiem Zakładu Fizjologii i Biochemii Roślin Uniwersytetu Łódzkiego zajmowała się badaniem białek zapasowych roślin. Była cenionym pracownikiem naukowym i oddanym wychowawcą młodzieży akademickiej. Zmarła dnia 25 września 1989 roku.

Krystyna BYTNIIEWSKA

ROCZNICE, JUBILEUSZE ANNIVERSARIES, JUBILEES

50-LECIE PRACY NAUKOWEJ
PROFESOR ALINY SKIRGIEŁŁO
Professor Alina Skirgiełło – 50 years
of scientific activity

Ten piękny jubileusz uczciło jako pierwsze Polskie Towarzystwo Botaniczne. Na posiedzeniu Zarządu Głównego PTB (Warszawa 9.XII.1989) miała miejsce krótka uroczystość, w czasie której Prezes, prof. dr Jerzy Fabiszewski w obecności Zarządu wręczył Jubilatce bukiet róż z podziękowaniem i życzeniami od całego Polskiego Towarzystwa Botanicznego.

Zbigniew MIREK